

Rok 2018: Slovensko starne, počet seniorov prvýkrát prevýšil počet detí

Posledná aktualizácia: 27.03.2020 | Počet zobrazení: null

Vydavateľ: null

Dátum publikovania: 02.05.2019

Demografický vývoj SR v roku 2018 v kontexte posledných desiatich rokov

Pôrodnosť a sobášnosť medziročne stagnovali, pokles rozvodovosti spomalil. Zvýšilo sa sťahovanie najmä medzi krajinami.

Slovensko dosiahlo na konci roka 2018 celkovo nový rekord počtu obyvateľov v novodobej histórii republiky, na konci roka malo 5,45 milióna obyvateľov. Medziročne počet obyvateľov narástol o 7 301 osôb a to vplyvom pretrvávajúcej vyššej pôrodnosti nad úmrtnosťou, ako aj vplyvom prírastku obyvateľstva sťahovaním zo zahraničia. Vyplýva to z najnovších dát zverejnených Štatistickým úradom SR o demografických procesoch v SR v roku 2018.

Celkový prírastok obyvateľstva počas roka bol však nižší, než v roku 2017 a to približne o 500 osôb. Počas roka 2018 sa na Slovensku narodilo vyše 57,6 tisíca živých detí. „*Bolo to nepatrne menej detí ako v roku 2017. Trend rastúcej pôrodnosti nastúpený v roku 2013 sa tak zastavil, ale zatiaľ by bolo predčasné konštatovať, že sa otočil,*“ uviedol Alexander Ballek, predseda Štatistického úradu SR. Súčasne počas roka 2018 zomrelo 54,3 tisíca osôb, tiež o niečo viac ako v roku 2017.

Prirodzený prírastok obyvateľstva ako rozdiel medzi narodenými a zomretými tak dosiahol hodnotu 3,3 tisíca osôb. Práve vplyvom zvýšenia úmrtnosti i zníženia pôrodnosti počas roka 2018 sa medziročne znížil.

Druhým ukazovateľom, ktorý ovplyvňuje počet obyvateľov v krajine je migrácia obyvateľstva. Počet prisťahovaných osôb dlhodobo prevyšuje počty vystahovaných z krajiny, vďaka čomu zaznamenávame celú poslednú dekádu aj **migračný prírastok** obyvateľstva. V priebehu 2018 migračný prírastok dokonca prevýšil prirodzený prírastok obyvateľstva. Cezhraničným sťahovaním získala Slovenská republika takmer 4-tisíc osôb.

Ďalšie dôležité demografické procesy sú údaje **o sobášnosti, prípadne rozvodovosti**. V uplynulom roku bolo na Slovensku uzavretých vyše 31-tisíc manželstiev. Medziročne bol počet sobášov o niečo veľmi málo nižší. Preto v prípade sobášnosti bol vlaňajšok rokom, ktorý narušil trend rastu počtu sobášov zaznamenávaný od roku 2014. Počas roka sa rozviedlo 9,6 tisíca manželstiev, takmer totožný počet ako v roku 2017. V uplynulom roku teda pokles rozvodovosti spomalil. Celkovo posledné tri roky už nepotvrdzujú kontinuálny pokles rozvodovosti, ktorý sme na Slovensku pozorovali v rokoch 2008 až 2016.

Prelomový rok, na sto detí má Slovensko 102 seniorov

Demografické procesy sa následne premietajú do štruktúry obyvateľstva. K základným a sledovaným charakteristikám patrí dlhodobý **trend intenzívneho starnutia** slovenskej populácie. „*V praxi sa to prejavuje tak, že rastie počet aj podiel osôb v poproduktívnom veku teda vo veku 65 a viac rokov. A naopak znižuje sa početnosť a podiel detskej zložky vo veku do 14 rokov v celkovej populácii Slovenska,*“ upozornila Ľudmila Ivančíková, generálna riaditeľka sekcie sociálnych štatistík a demografie.

Rok 2018 je v rámci sledovania starnutia populácie prelomový, počet a podiel seniorov historicky prvýkrát na Slovensku prevýšil počet a podiel detí. Deti vo veku do 14 rokov tvorili celkovo 15,7 % slovenskej populácie. Seniori vo veku 65 a viac rokov už 16 % obyvateľstva. Na Slovensku uplynulý rok žilo 858-tisíc detí, ale až 874-tisíc seniorov. „*Vzťah medzi početnosťou detí a seniorov v spoločnosti zachytáva takzvaný index starnutia. V roku 2018 tento index prvýkrát prekročil hraničnú hodnotu 100. Na Slovensku tak na 100 detí pripadlo viac, až 102 seniorov, teda ľudí vo veku nad 65 rokov,*“ spresnila Zuzana Podmanická, riaditeľka odboru štatistiky obyvateľstva.

Aj vývoj ďalších ukazovateľov potvrdil starnutie Slovenska. Priemerný vek obyvateľa Slovenska dosiahol 40,8 roka sa medziročne opäť zvýšil o niekoľko mesiacov. Inak povedané priemerný vek na Slovensku bol 40 rokov 9 mesiacov a 18 dní. Priemerný vek je nad hranicou 40 rokov od roku 2015. Zvýšil sa tiež mediánový vek, dosiahol 40,6 roka. Znamená to, že už druhý rok platí v Slovenskej republike stav, že polovica populácie je staršia ako 40 rokov.

Stúpa vek rodiacich matiek aj rozvodovosť po dlhšom trvaní manželstva

Demografické procesy zachytáva ŠÚ SR veľkým množstvom ukazovateľov, ktoré poskytujú pohľad o živote a správaní obyvateľstva. Rok 2018 napríklad potvrdil, že podiel detí narodených mimo manželstva po predchádzajúcom intenzívne rastúcom trende ostal na úrovni 40 % už tretí rok. Možno s nádejou predpokladať, že 40 % detí narodených mimo manželstva je pre slovenskú populáciu hraničná hodnota.

Priemerný vek rodičiek rastie, vlani dosiahol hodnotu 29,7 rokov. Najväčšiu skupinu rodičiek predstavovali ženy vo veku 30 až 34 rokov. Každá tretie dieťa priviedla na svet žena z uvedenej vekovej skupiny.

Nové rekordy dosiahli aj opakované sobáše. Viac ako 14 percent ženíchov a viac ako 13 percent neviest vstupovali do manželstva ako rozvedení, teda vstupovali do druhej či vyššieho manželstva. Priemerný vek ženícha znova o niečo stúpol a dosiahol vyše 34 rokov, priemerný vek nevesty bol vyše 31 rokov. Najsilnejšou vekovou skupinou, kedy ľudia vstupujú do manželstiev je vek 25 až 29 rokov a to u oboch pohlaví. Druhou najpočetnejšou skupinou je vek 30 až 34 rokov.

Na sto sobášov pripadalo 31 rozvodov. Priemerný vek muža pri rozvode bol takmer 44 rokov, ženy 41 rokov. Podobne v zhode s trendom posledných rokov sa v uplynulom roku znova zvýšila priemerná dĺžka trvania rozvedeného manželstva a dosiahla 15,4 roka. Rastie početnosť rozvodov po dlhšej dobe trvania manželstva, napríklad rozvody po 25 a viac rokoch trvania manželstva tvorili vlani až 21 % rozvodov (1 977 rozvodov). Šesť z desiatich rozvedených manželstiev boli partnerské zväzky s maloletými deťmi.

V rámci SR sa počas roka 2018 presťahovalo vyše 98 tisíc osôb, takmer 45 % osôb sa sťahovalo len z obce do obce v rámci jedného okresu.

Rok 2018 v presných demografických číslach:

- počet obyvateľov SR k 31. decembru 5 450 421, z toho bolo 2 789 344 žien
- celkový prírastok dosiahol 7 301 obyvateľov, z čoho prirodzený prírastok predstavoval 3 346 osôb, migračný prírastok 3 955 osôb (v roku 2017 prírastok obyvateľstva 7 777 obyvateľov, z čoho prirodzený prírastok bol 4 055 obyvateľov a prírastok sťahovaním/migráciou bol 3 722 obyvateľov)
- počet živonarodených detí 57 639, z toho bolo 34 587 alebo 60 % v manželstve (v roku 2017 to bolo 57 969 živonarodených detí)
- počet zomretých 54 293, z toho bolo 27 777 mužov a 26 516 žien, pričom 65% zomretých žien boli vdovy (v roku 2017 to bolo 53 914 zomretých)
- počet sobášov 31 177 (v roku 2017 to bolo 31 309 sobášov)
- počet rozvodov 9 560 (v roku 2017 to bolo 9 618 rozvodov)
- v rámci SR sa presťahovalo 98 414 osôb, z čoho 44,9 % osôb z obce do obce v rámci okresu, 29,3 % osôb sa sťahovalo medzi okresmi v kraji a 25,8 % osôb sa sťahovalo z kraja do iného kraja SR

Štatistický úrad vydal v edícii „MY V ČÍSLACH“ dve zaujímavé publikácie s názvom „Pohyb obyvateľstva“ a „Zahraničné sťahovanie“. Obsahujú tabuľky za posledné desaťročie, grafy s časovými radmi od roku 1950 a tematické mapy najdôležitejších demografických ukazovateľov v roku 2018.

Podrobné dátav tabuľkovej forme nájdete na stránke www.statistics.sk v databáze **DATAcube** v časti 1. **Demografia a sociálne štatistiky** v zložke **1.1 Obyvateľstvo**.

Vydal:

Štatistický úrad SR
Lamačská cesta 3/C
840 05 Bratislava 45
Slovenská republika

Hovorca:

tel. +421 2 50 236 553
e-mail: hovorca@statistics.sk
Sociálne siete :

Informačný servis:

tel. +421 2 50 236 339
+421 2 50 236 335
e-mail: info@statistics.sk

Upozornenie: Pri uverejnení celej informatívnej správy alebo jej časti prosíme uviesť zdroj informácií Štatistický úrad Slovenskej republiky. Štatistický úrad SR tvorí kvalitné štatistiky užitočné pre spoločnosť podľa 16 zásad týkajúcich sa inštitucionálneho prostredia, štatistických procesov a výstupov podľa Kódexu postupov pre európsku štatistiku.